

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ O JEŽÍŠI – JEŽÍŠ O VEŘEJNÉM MÍNĚNÍ

Kázání ze dne 11.7.2021 – Kamil Vystavěl

Matouš 11,16-30: Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy: 'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste nelomili rukama.' Přišel Jan, nejedl, nepil - a říkájí: 'Je posedlý.' Přišel Syn člověka, jí a pije - a říkájí: 'Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!' Ale moudrost je ospravedlněna svými skutky."

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě."

V ten čas řekl Ježíš: "Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží."

Ježíš a mínění veřejnosti. Co si většina lidí myslela o Ježíšovi? A co si Ježíš myslel o většinovém mínění? O tom je dnes evangelijní čtení. Začneme slovem o moudrosti.

1. Síla moudrosti – slabost většiny

„Moudrost je ospravedlněna svými skutky.“ Skutečně moudrou myšlenku poznáte a naleznete nikoli podle toho, co si o ní myslí většina lidí, nýbrž podle toho, jaké plody daná myšlenka přináší. Moudrost se, žel, s většinou lidí přecasto mine.

A čím se tedy řídí většina, když ne moudrostí? Ježíš odpovídá podobenstvím o dětech na tržišti: Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy: 'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste nelomili rukama.' Děti si začali hrát, ale hra se jim nepovedla. Hašteří se, protože někteří jedinci se nepřizpůsobili a netancovali podle toho, jak si to přáli jiní. A v tom je také problém moudrosti – že se nepřizpůsobuje tomu, co by většina ráda slyšela a viděla. Snadnější je naslouchat nikoli moudrosti, nýbrž tomu, co se mi líbí.

A proto také Jan Křtitel nebyl příliš oblíben: netancoval dost vesele a lehce, žil v chudobě a v pustině, volal po společenské spravedlnosti, kritizoval zaběhané pořádky. Byl příliš přísný, příliš vážný. A přestože říkal moudré věci, většina ho odbyla slovy: Je posedlý – je to fanatik a extrémista. Jinak a přece podobně tomu bylo s Ježíšem. Ten zase nelomil náležitě rukama. Byl příliš odvázaný, vyseďával s kdejakým lumpem nad vínem, nechmuřil tvář a nehromoval proti špatným mravům. A přestože přinášel moudrá slova, také ho odbyli, jen jiným slovem: je to žráč a pijan.

Ani Jan, ani Ježíš netancovali podle mínění většiny. Nebyli bráni příliš vážně, „ale moudrost je ospravedlněna svými skutky.“ Ať si veřejné mínění říká, co chce. Z volebních preferencí se taky nedá odhadnout, který z kandidátů je moudrý. Moudrost se prokáže jako moudrost jen tehdy, když se podíváme, kam a k jakým činům nás vede. A její činy jsou přesvědčivé.

2. Vzpomínka na tele

O tom, že moudrost občas většinu lidí úplně pomíjí, je vidět i ze starozákonního příběhu o zlatém teletu. Mojžíš odešel na horu pro desky smlouvy a mezi tím se Áron rozhodl naslouchat davu. A pak, když se naladil na vlnu davu, přišel s nápadem na výrobu božstva. Ten nápad se většině přítomných opravdu moc líbil. Něco takového chtěli slyšet. A problém byl na světě (viz Exodus, kap. 32). Ostatně je známo, že všeobecné referendum mnohdy vůbec nevede k moudrým rozhodnutím.

3. Mnoho tvarů moudrosti

Je také dobré říci, že moudrost nemá ani zdaleka jeden jediný stříh nebo styl. Jan Křtitel a Ježíš jsou toho krásným příkladem. Na pohled totálně odlišní. Ve způsobu práce velice rozdílní. Ale oba byli vedení toutéž mocí, týmž Duchem, oba táhli za jeden provaz. Nenechme se tedy vyvést z míry tím, jak kdo vypadá. Moudrost nese své plody u výřečné a společenské osoby právě tak jako u osoby tiché a společnosti se stranicí. Rozumností může být obdařen zbožný mnich stejně jako uhlašený podnikatel,

nebo třeba rozevlátý dredáč. Moudrost má právě tak mnoho barev a tvarů jako hloupost.

4. Běda netečným

Další Ježíšovo slovo o veřejném mínění je „běda“: *Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaida! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.*

Chorazin, Betsaida, Kafarnaum – tři městečka, která mají jedno společné, všechna byla ve stejné oblasti a všechna si mohla zblízka prohlédnout a zažít Ježíšovo působení. Kafarnaum bylo Ježíšovo „doma.“ Zde kázal, zde dělal veliké věci, zde uzdravoval nemocné, zde se také potkal s několika svými učedníky. A odtud dělal výpravy do okolních obcí, aby i tam viděli a slyšeli, že Boží království se přiblížilo. Jenže oni viděli, slyšeli, a to bylo všecko. Vůbec to s nimi nehnulo. Nedali se povolát na cestu života a spravedlnosti. Drtivá většina obyvatel všech těchto měst zůstala neoslovena, neoslovitelná. Běda. Veliký dar jim protekl mezi prsty.

Jak jen dopravit moudrost k lidem, kteří chtějí slyšet něco jiného? Jak se to dělá, aby evangelium přineslo opravdovou radost a naději? Ježíš poznal vlašnost a lidskou netečnost. Poznal zblízka bídu lidí uzavřených, obrněných proti vnitřní obnově, obrněných proti pokání. Z příběhů evangelií sice víme, že v Kafarnaum byly zástupy těch, co za Ježíšem běželi hned, jak se objevil ve městě. Ale bylo jim to málo platné. Vnitřní změna se nekonala. Jednotlivci, rodiny a společnost zůstaly nezměněny. Je to škoda a veliká ztráta pro ty, kteří svou příležitost nechtyli za pačesy. Byla by veliká škoda, kdybychom my svou příležitost k radosti, naději a vnitřní obnově nechtyli za pačesy. A bylo by úžasné, jestliže by Kristovu moudrost zaslechl a přijal alespoň tu a tam někdo další, někdo v našem okolí.

5. Dát se poučit

A ještě třetí slovo od Ježíše, slovo o maličkých. *V ten čas řekl Ježíš: Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.* Bohu se líbí obdarovávat ty, kdo o dary stojí, kdo jsou připraveni dát se poučit. Naopak lidé, kteří se považují za rozumné, lidé, co snědli rozumnost světa, ti se už nic učit nepotřebují a především o poučení nestojí. A tak jim zůstává skryta opravdová moudrost.

A co my? Patříme spíše mezi moudré, sběhlé, znalé, vyspělé, nebo jsme spíše ještě malí a máme se co přiučovat? Martin Luther, učenec a církevní reformátor, znal sice Bibli horem dolem. Ale stejně si ji každý rok znovu pročetl a pokaždé prý znovu sklízel nějaké poučení, nový náhled.

6. Pramen moudrosti

A konečně, přestože Ježíš není možná pro každého přijatelný, každému má co nabídnout: ulehčení od břemen. Po pravdě řečeno, ono je dost náročné spořádat všechnu moudrost světa, všemu porozumět a na všechno mít připravenou odpověď. A nad to existuje spousta dalších tíživých břemen. Pokroucený a všelijak nemocný svět nakládá lidem na záda pořádně těžké pytle. A když zjistíme, že naše síly, ani rozumnost nestačí, je tu bezpečné útočiště. Je tu Syn nebeského Otce, jehož moudrost nikdy nebude překonána a jehož cesta na rozdíl od mnoha jiných je schůdná a má smysluplný cíl.

On pravil: *Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.*

Poslední větu Ježíšových slov lze převést do češtiny i takto: *mé jho je prospěšné / dobré a mé břemeno je lehké.*¹ Na místo neúsnosných, přetěžkých nákladů má Ježíš náklad takový, který stojí za to nést. A jelikož stojí za to jeho náklad nést, není tak těžký a nikdy ho neponeseš sama či sám.

Nebeský Otče, děkujeme za to, že nám otvíráš a zjevuješ svoji moudrost. Osvobod naši mysl a otevřej srdce dokořán, abychom se dávali poučit i tehdy, když bychom mnohem raději slyšeli něco jiného. Kéž tvé dary neseme a předáváme dalším. Kéž mnozí lidé naleznou útočiště i pravé odpočinutí svým duším.

1 Tak překládá Jiří Mrázek ve svém komentáři Evangelium podle Matouše, Praha 2011, s.193-4. Srov. jiné překlady Mt 11,30: Kralická bible: *Jho mé zajisté jestiž rozkošné, a břímě mé lehké*; Bible 21: *Mé jho je totiž příjemné a mé břemeno lehké.*